

Zakaj tako?

Pod tem naslovom tokrat objavljamo dva prispevka, dve temi, ki sta bili tudi na dnevnem redu predsedstva občinske konference SZDL. O obeh je stekla kritična razprava, zaključki pa morajo biti vsekakor v razmislek pa tudi v aktivnejše vključevanje nas vseh.

Kako se (ne)deli pogača socialnega skrbstva?

Najbrž bo marsikoga začudilo dejstvo, da samoupravna občinska interesna skupnost socialnega skrbstva za tekoče leto še vedno ni sprejela finančnega plana. Delegati naj bi o tem sicer sklepali že aprila, vendar kamen spotike ostaja še vedno nedosežen sporazum o prelivanju sredstev za tako imenovano solidarnost. Na ravni mesta, kjer to usklajevanje pobud in predlogov na podane osnutke finančnega plana, ki jih posreduje naša skupnost, ne sprejemajo. Potrebe po večjem prelivanju sredstev so letos v naši občini nekoliko večje, so pa v celoti upravičene. V septembru bo zgrajen nov dom za starejše občane v Koleziji, skupnost pa ne razpolaga niti s sredstvi za doplačila plačevanja oskrbnine, niti za tako imenovane zagonske stroške pri funkcioniranju doma. Pripomniti velja, da so za tovrstne potrebe v okviru mesta kaj hitro našli skupni jezik, ko je šlo za izgradnje in funkcioniranje tovrstnih domov oziroma potreb v drugih občinah. Navsezadnje pa tudi ni trd oreh v tem, da bi sredstev ne bilo, najbrž res ne v celotni potrebni višini, dejstvo je, da ti pogoji za solidarnostno prelivanje sredstev so. Povsem na mestu je bila kritična ugotovitev predsedstva, da smo priča škodljivim družbenim pojavom in da je vloga skupnosti za skrbstvo na ravni mesta samo ta, da usklajuje koncept solidarnosti, ne pa da si prilašča, vsaj v tem primeru je temu tako, povsem oblastno funkcijo, ob tem pa ne poskrbi niti za pravočasnost sprejemanja finančnih načrtov. Odveč ni niti ugotovitev, da gre v tem primeru za vse prej kot spoštovanje in ubiranje pravih delegatskih poti!

Kje so viške delovne brigade?

Nič kaj prijetno ni bilo tudi drugo spoznanje, ki ga je prevečevalo tudi kanček sramote. Kljub aktivnosti občinske konference ZSMS je letos na mladinske delovne akcije odšlo iz naše občine le dvajset brigadirjev, ali bolje povedano slaba petina od predvidenega števila. V merilu ljubljanskih občin je to tudi najnižje število.

Čemu tako! O tem so kritično spregovorili že člani občinske mladinske organizacije in med oceno med drugim tudi zapisali: da je interes za mladinske delovne akcije med mladimi opazno manjši, da mladi nemalokrat v svojem okolju bodisi v OZD oziroma v šolah naletijo vse prej kot na razumevanje, da je bil center za mladinske delovne akcije pri OK ZSMS v zadnjem letu premalo aktiven...

Najbrž te ugotovitve do neke mree držijo in sto tudi prisotne, ne gre pa jim dati polno veljavo, so menili člani predsedstva OK SZDL. V prvi vrsti se je potrebno v samih pripravah v vrstah ZSMS oprijemati bolj aktivističnih pristopov, ne pa se zgolj osredotočiti samo na papirnat pretakanje informacij, več je treba storiti za vsestransko inormiranje oziroma predstavitev vsebine delovnih akcij mlademu človeku, dalje v priprave naj bi se vključevale tudi druge družbenopolitične organizacije, razmišljati pa velja tudi o uvedbi oziroma vključevanju mladih v delovne akcije že v okviru že obstoječega šolskega sistema (razume se, da pridejo v poštev srednje šole).

NAŠ PRISPEVEK K 3. KONGRESU SAMOUPRAVLJALCEV

Za učinkovitejšo aktivnost

3. kongres samoupravljalcev Jugoslavije je za nami, pred nami pa so številne naloge in aktivnosti, ki jih je ta kongres postavil pred vse delovne ljudi in občane, pred vsakega posameznika, da bi odpravili vse pomanjkljivosti in napake, ki so zavirale naš nadaljnji družbenopolitični in ekonomski razvoj in napredek.

V vseh samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih organizacijah je bila organizirana predkongresna javna razprava o osnutku resolucije za ta kongres. Prav tako pa smo ocenjevali stanje samoupravljanja, ga primerjali z osnutkom resolucije, ugotavljali primernost resolucije in dajali k njej pripombe in predloge, hkrati pa smo na osnovi resolucije izboljševali svoje samoupravljanje.

Na 3. kongresu samoupravljalcev je našo občino predstavljalo pet delegatov, ki so prenesli naše mnenje na kongres. Poglejmo torej, na kratko, nekaj najpomembnejših pripomb in mnenj, ki so se izoblikovali v javni razpravi v naši občini.

V malodane vseh samoupravnih sredinah smo si bili enotni v mnenju, da je tekst resolucije nerazumljiv za večino ljudi in da ga je zato

nujno poenostaviti. Na kongresu morajo delegati razpravljati v smeri, kako sistem delegatskega odločanja poenostaviti, ne pa o tem, kako ga spreminjati. Člani občinskega komiteja so bili mnenja, da resolucija izpušča vzroke slabega gospodarjenja in uresničevanje ustavno opredeljenega združenega dela. Nujno potrebno je, je bilo v javni razpravi večkrat poudarjeno, napraviti diferenciacijo med dobro opravljenim delom in tistim, ki to ni, ter med družbeno potrebnim in manj potrebnim delom. V samem osnutku resolucije tudi ni razvidno, kaj je naša nadaljnja aktivnost, kar mora kongres vsekakor nakazati. Razprava v naši občini je tudi pokazala, da smo vse premalo storili pri usmerjanju v proizvodno delo, pri nagrajevanju proizvodnih delavcev, pri odpravljanju težkih pogojev dela, pri svobodni menjavi dela med TOZD in DSSS, pri delovanju in pravicah v OZD, pri obveščanju delegatov, pri samoupravnem sporazumevanju, ki se tolmači preveč svobodno, pri odpravljanju odtujenosti sredstev, ki se združujejo v bankah, pri delovanju SIS, ki se vse premalo ukvarjajo z vsakodnevnimi problemi, ki tarejo uporabnike, premalo smo naredili pri analiziranju širjenja birokratskih struktur in pri iskanju vzrokov za takšno stanje.

NALOGE ZK OB PREHODU NA USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

Dobri rezultati ob številnih slabostih

Na podlagi dosedanjih izkušenj pri usmerjanju v oblike izobraževanja in izobraževalne programe je občinska konferenca Zveze komunistov na svoji zadnji seji ugotovila, da smo v naši občini dosegli pomembne uspehe. Delež viške mladine, ki je usmerjena v proizvodne izobraževalne programe, skoraj popolnoma ustreza dogovorjenim razmerjem. Kar 70 odstotkov vseh osmošolcev se je namreč vpisalo na izobraževalne programe, ki izobražujejo za proizvodno delo. Res pa je, da je že sama struktura šol v naši občini takšna, da usposablja predvsem za deficitarne poklice.

Kljub tako dobremu stanju pa se vendarle še pojavljajo številne slabosti. Ena takšnih je, da štipendiranje še vedno ni postalo instrument kadrovskega potreb združenega dela, za kar gre največji delež krivde prav organizacijam združenega dela in njihovemu kadrovskega načrtovanju. Kot so že zgodnje napovedi predvidevale in to je veljalo za celotno Slovenijo, se bo letos število štipendij znižalo, čeprav bi se dajansko moralo neprimerno povečati, za število bivših učencev v gospodarstvu namreč. Učne pogodbe se morajo prekvalificirati v štipendijsko razmerje, pa se v naši občini očitno niso, saj je letos preko 200 manj razpisanih štipendij kot lani. Komunisti so se zato zavzeli, da je potrebna večja aktivnost, ne le komunistov, ampak vseh subjektivnih sil, za vključevanje štipendijske politike v celovito kadrovske politiko v OZD materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti in da mora le-ta dobiti izrazito kadrovskega značaj.

Ena od temeljnih nalog pri uresničevanju zasnove usmerjenega izobraževanja, so poudarili komunisti na omenjeni seji, je povezovanje učenja s prakso. Pokazalo se je namreč, da so tehnično in tehnološko ter gospodarsko uspešne OZD sposobne dobro izvajati ne le strokovno temveč tudi vzgojno in idejno komponento proizvodnega dela kot bistvene sestavine izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja. Komunisti imajo na področju izboljšanja kakovosti proizvodnega dela zato veliko odgovornost. Tisti v vzgojnoizobraževalnih organizacijah morajo sistematično dograjevati vsebinske in organizacijske vidike proizvodnega dela ter jih z drugimi izvajalci usklajevati v PIS. Komunisti v OZD materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti pa morajo v svojih sredinah razvijati zavest, da je vključevanje v izvajanje

programov usmerjenega izobraževanja pomemben razvojni stimulans. Hkrati pa si morajo prizadevati za sistematično vzgojo kadrov iz svojih vrst, ki bodo nosilci aktivnosti pri izvajanju delov programov usmerjenega izobraževanja v OZD. Organizacije združenega dela, so poudarili na seji, se vse premalo zavedajo, da Zakon o usmerjenem izobraževanju pomeni tudi preobrazbo združenega dela in vzpostavitev bolj čvrstih delegatskih vezi med OZD in izobraževalnimi skupnostmi.

Nina Legat Čož

ŠPORTNO REKREATIVNA DEJAVNOST V OZD

Aktivni oddih

Ni še dolgo tega, ko smo se z zaskrbljenimi obrazi ozirali za tistimi, ki so v trenirkah tekali po ulicah. Danes se nam zdi takšen prizor pravzaprav normalen. Vedno več je tistih, ki s tekom skrbijo za svoje zdravje, za svoje boljše počutje. Seveda ni tek edina vrsta skrbi za našo fizično in tudi psihično kondicijo. Široka paleta telesno-kulturnih aktivnosti nam omogoča, da med njimi najdemo za naše potrebe in želje najprimernejšo. Kljub temu pa je še vedno preozek krog tistih ljudi, mladine, delavcev in občanov, ki svoj prosti čas aktivno izkoristijo.

Svet za vprašanja družbenoekonomskega in političnega položaja žensk pri OK SZDL, svet Zveze sindikatov in občinske samoupravna interesna skupnost za telesno kulturo so, z namenom izboljšanja telesno kulturne dejavnosti med delovnimi ljudmi in občani, organizirali sekcijo o športno-rekreativni dejavnosti v OZD.

V organizacijah združenega dela so se več ali manj že »udomačile« tiste oblike športne rekreacije, ki delovne ljudi združujejo spontano, ob različnih tekmovanjih v posameznih vrstah športa. Žal pa, kot so ugotovili tudi prisotni na omenjeni sekciji, v nobeni organizaciji združenega dela v naši občini, še ni zažvela oblika telesno-kulturne dejavnosti, ki ji pravimo aktivni odmor. Prav aktivni odmor pa je tisti, ki lahko omili ali celo prepreči telesne okvare, nastale zaradi enostranske fizične obremenitve delavcev in omogoča psihično sprostitve. Seveda pa takšen aktivni odmor, z

Javna razprava v naši občini pa je tudi opozorila, da je problem kmetijstva in pridelovanja hrane premalo izpostavljen, prav tako pa tudi izraba zemljišča, kooperacija, dohodkovno povezovanje med industrijo in kmetijstvom, premalo pa se pogovarjamo tudi o solidarnosti, saj vedno mislimo le na delavce v industriji, pozabljamo pa na delavce v kmetijski proizvodnji.

Poudariti pa velja še eno mnenje razpravljalcev, namreč, da je bilo v osnutku resolucije premalo razrednega pristopa.

Nina Legat Čož

DR. HERMINA LESKOVŠEK –ŠEFMAN – NAŠ DELEGAT

Novi koraki do proizvodnje

Zapis ali pogovor je nastal še v predkongresnem obdobju. Zato še vsebuje oceno resolucije in pričakovanja te naše delegatke, zavzete znanstvene delavke in samoupravljalke. Taka je tudi njena ocena osnutka resolucije:

»Presplošna je. Mnogokrat smo že zapisali taka stališča, nikakor pa se ne dokopljemo do uresničitve. Kaj pričakujemo kot delegatka iz raziskovalne dejavnosti? Stališče, še raje sklep, ki nam bo pomagal rešiti naš sedanji položaj. Točneje. S srednjeročnimi in letnimi plani naj bi organizacije združenega dela končno prinesle tudi program raziskovalne dejavnosti. Tiste, ki jo bodo financirale preko raziskovalne skupnosti in nam bo omogočila temeljne raziskave, še bolj pa one, ki bo temeljila na neposredni menjavi dela. Danes imamo razmerje 1:1 v financiranju teh programov. Vendar nam to ne zadošča za trden obstoj in primeren razvoj.«

Če bi bili v proizvodni organizaciji združenega dela, za kakšno vključevanje raziskovalne dejavnosti bi se zavzemali?

»Program razvoja delovne organizacije in vanje vključujočo raziskovalno (domačo) ali na svobodni menjavi temelječo raziskovalno dejavnost bi zahtevala, zagovor na vsakem koraku. Le tako bi bila lahko bolj učinkovita delovna organizacija, pa tudi naročene raziskave bi bolj ugodile pravočasno naročniku.«

Ste raziskovalni delavci že sprejeli pobude, potrebe organizacij združenega dela po uporabnih izsledkih?

»Tudi ta korak v razmerju do naročnikov smo že naredili. Organizacije združenega dela ne oskrbimo le s poročili, analizami, pisnimi izdelki, ki natančno prikazujejo ali obdelujejo kako stanje, ampak jim zagotovimo prototip proizvoda, proizvodnje, pilotno zasnovo.«

Kaj ste pripravili za III. kongres samoupravljalcev oziroma razpravo v njegovih komisijah?

»Predvsem bi rada spregovorila o uveljavljenosti svobodne menjave dela.«

S. J.

določenimi razgibalnimi vajami ne bi imel pravega učinka, če bi delavcem jemal čas malice in če ne bi bil organizirna pod strokovnim vodstvom.

Ena izmed organiziranih aktivnosti OZD na športnem področju so tudi delavske športne igre. Čeprav se je pri njihovi organizaciji pokazala vrsta slabosti pa so jih na sekciji v celoti podprli in pri tem opozorili, da morajo biti priprave na te igre kontinuirano, stalno delo, da morajo temeljiti na ekonomičnosti in možnosti. To pa pomeni, da ne smemo »razmetavati« z denarjem tam, kjer to ni nujno potrebno in da cilj teh iger ne smejo biti posamezni rezultati.

Kljub široki telesno-kulturni aktivnosti v organizacijah združenega dela in v občini, pa so delavci o njih premalo obveščeni, posledica česar je morda tudi premajhno število udeležencev v športnih dejavnostih. Boljšo organizacijo rekreacije za delavce in mladino pa bo mogoče izpeljati šele takrat, ko bo za organizacijo rekreacije dovolj usposobljenega kadra.

Množičnost v športu pa bomo dosegli tudi na tak način, da se organizacije združenega dela povežejo s svojimi krajevnimi skupnostmi, z njihovim sodelovanjem organizirajo različne dejavnosti in skrbijo tudi za vzdrževanje že obstoječih igrišč, ki so, nemalokrat preslabo izkoriščena. Še bolj pa je situacija kritična v novih stanovanjskih soseskah, v katerih sploh ni telesno-kulturnih površin in objektov, kar seveda zelo zavira aktivno preživljanje prostega časa stanovalcev.

Veliko pozornosti pa so prisotni na omenjeni sekciji posvetili preživljanju letnega in zimskega oddiha delavcev. Vse prevečkrat se dopusti namreč izkoriščanje za nekortisto poleževanje in lenuharjenje, kar prav malo pomaga obnovitvi fizičnih in psihičnih moči za nove delovne dolžnosti, ki dopustnike čakajo po oddihu. Oddih je zato potrebno organizirati. Ni dovolj, če delavcem omogočimo letovanje v počitniških hišicah oziroma prikolica, organizirati je potrebno tudi telesno-kulturne aktivnosti, zagotoviti potrebne površine za te dejavnosti. Le tako bomo po končanem dopustovanju namreč lahko rekli – pa smo se res spočili!

NINA LEGAT-ČOŽ